

»Če ljubezni
nej bi emo
do svojoga
gezika,
do svoje
kulture, sem
nikanej...«

STR. 2

Črejlve prvin
probatl moraš

STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 25. februarja 2016 ☀ Leto XXVI, št. 8

PREDSEDNIK PARLAMENTA NA URADNEM OBISKU V SLOVENIJI

17. in 18. februarja je bil na uradnem obisku v Ljubljani predsednik madžarskega parlamenta László Kövér, ki je svoj obisk začel v Lendavi na pogovorih s predsednikom Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti Ferencem Horváthom in s predstavniki prekmurske madžarske skupnosti.

László Kövér se je v Ljubljani srečal s predsednikom Državnega zbora RS Milanom Brglezom. Predsednika parlamentov sta v pogovoru največ pozornosti namenila možnostim krepitve sodelovanja med Slovenijo in Madžarsko, tako političnega kot tudi gospodarskega, infrastrukturnega, energetskega, kulturnega in znanstvenega.

Milan Brglez in László Kövér sta se pogovarjala tudi o položaju slovenske narodne skupnosti na Madžarskem in madžarske narodne skupnosti v Sloveniji. Ugotovila sta, da predstavljata dragocen vir spoznavanja obeh kultur, hkrati pa sta tudi pomemben sogovornik pri sodelovanju med državama. Državi se trudita, znotraj objektivnih zmožnosti, zagotavljati madžarski narodni skupnosti v Prekmurju in slovenski narodni skupnosti v Porabju čim več možnosti za njun razvoj, pri čemer ju bosta spodbujali in poma-

Predsednika parlamentov László Kövér in Milan Brglez

foto: Barbara Žejavac

Predsednik slovenskega državnega zbora Milan Brglez s porabsko delegacijo

gali pri čezmejnem in regionalnem sodelovanju in razvoju, je še dejal predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez.

Predsednik madžarskega parlamenta je dejal, da obstajajo države, v katerih na narodnostne skupnosti gledajo kot breme, kot vir konflikta,

organizirata skupne programe, se pogovarjata in se skupaj obračata na Budimpešto in Ljubljano, je še dejal László Kövér.

Predsednika madžarskega parlamenta sta sprejela tudi predsednik RS Borut Pahor in zunanji minister Karl Erjavec. Pogovori so potekali tudi z Lászlóm Gönczem, poslancem prekmurskih Madžarov, ki je obenem predsednik slovensko-madžarske medparlamentarne skupine, ter z Jožetom Horvatom, predsednikom odbora za zunanjo politiko v slovenskem državnem zboru. Predsednik Kövér je položil venec ob spominskem obeležju prvega madžarskega predsednika vlade Lajosa Batthyányja, obiskal tudi pred kratkim odprt Inštitut za madžarsko kulturo, kjer se je srečal s predstavniki ljubljanskih Madžarov.

V delegaciji predsednika parlamenta sta bila dva poslanca (László Vigh, FIDESZ in László Teleki, stranka socialistov) in slovenska zagovornica v madžarskem parlamentu Erika Köleš Kiss. Pred obiskom madžarskega predsednika parlamenta je predsednik državnega zbora RS Milan Brglez sprejel predstavnike Porabskih Slovencev, v delegaciji sta bila ob slovenski zagovornici predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš in predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök.

M. Sukič

»Če lübezni nej bi emo do svojoga gezika, do svoje kulture, sem nikanej...«

»Če lübezni nej bi emo, sem nikanej«. Tau misel iz Himne lübezni sv. Pavla, je urednica Porabja Marijana Sukič v svojom slavnostnom guči

ralni konzul RS v Monoštri, Boris Jesih in Dušan Snoj, zagovornica Slovincov v madžarskon parlamentu Erika Köleš Kiss, poslanec županij-

En tau publike v Slovenskom daumi, v prvoj vrsti gosti (z lejve): žüpan soboške občine Aleksander Jevšek, bivši generalni konzul Dušan Snoj, zagovornica Slovincov v parlamentu Erika Köleš Kiss pa namestnica slovenske veleposlanice v Budimpešti Metka Lajnšček

ob praznovanji slovenskoga kulturnoga svetka dopunila z rečami: »Če lübezni nej bi emo do svojoga gezika, do svoje kulture, sem nikanej.«

ske skupščine Železne županije Gábor Nagy, predsednik Državne slovenske samouprave Martin Ropoš in ške drügi, tö več županov. Med

Direktor tiskarne Šanji Krpič pripovejda, kak je bilau, gda so štampali prve naše novine (Ob njem urednica Marijana Sukič in računovodkinja Brigita Korpič, za njim soboški župan)

Na prireditev, stero je 14. februara, ranč na den, gda je pred 25. leti prvo paut med bralce prišla prva numera novin Porabje, je na povabilo Zveze Slovincov na Madžarskem v Slovenski daum v Monoštri prišlo dosta gostov. Pauleg Metke Lajnšček, namestnice veleposlanice RS v Budimpešti, sta med njimi bila zdajšnji in prejšnji gene-

njimi je biu Gábor Huszár, stero je tau priliko izkoristo za tau, ka je Dušani Snoj prejk dau častno listino občine Monošter. Marijana Sukič je pravla, ka se ške dobro spominja, gda je vöprišla prva številka novin, stero je v Varaš iz Murske Sobotote pripelo direktor tiskarne Šanji Krpič. »Časopis Porabje je od prve številke pa do gnes

zopojdo dugo paut. Gnešnji mladi si vejndrik spoj ne znajo zamisliti, kak je bilau novine delati, gda ešče nej bilau računalnikov, nej interneta, nej mobilni telefonov, nej digitalni fotoaparatorov... Kakšni mobilni telefonov? Vej pa ranč normalnoga telefona nej bilau. Iz Monoštra pozvati v Mursko Sobototo je trpalo pau dneva, pa si srečo emo, če si čüjo pa razmo, ka ti gučijo na drugom konci. Članke so nam pošilali po faksi, smo je mogli na nauvo tipkati, kejpe je kolega Karči Holec sam razvijal, naprej zvau, »je povedala slavnostna govornica in spaumnila, ka so prva novine bile 14-dnevnik, in ške črno-bejle, od 2005 pa so gratale barvne tedenske novine. In takšni so ešče gnes.

Na obletnicaj se šika, ka se človek zahvali za pomauč, zatau se je glavna in odgovorna urednica Porabja zahvalila vsen, stero so in ške pošilajo svoje članke, lidam, stero delajo v tiskarni, pa bralcom tö, za stero se delajo novine. Zahvalila se je tistim tö, stero penezze davajo, ka leko delajo. »Tau je po enom tali Ministrstvo za človeške vire iz Budimpešte, od nji dobimo podporo s pomočjav Državne slovenske samouprave, po drugom tali je tau Urad za Slovincove v zamejstvi in po svejti iz Ljubljane, stero nas podpira prejk Slovenske zveze,« je pravla Marijana Sukič.

Kulturni tau proslave, na steroj so se s skečom predstavili Veseli padjaši iz Števanovec in zapopevali gostje iz Slovenije, Cvenski oktet, pa je biu v znamenji predstavitve CD-ja z naslovom Mamica, povejte mi, stero je vöda Komorni zbor ZSM Monošter. »Trnok sam veseli, ka smo tak vküp staučili pa napravili, ka

leko gnes slavimo. Na prvom snemanji smo vöobrnjeni bili, nekši cumper je šau z lüfta, pa ške dež je takši bio,

ali če so si ga kaj malo spili, vsigdar so najšji primerno pesem. Naše pesmi nosijo v sebi en tau naše slovenske

V programi je spejvo Cvenski oktet, steroja vodi Tomaž Kuhar, ranč tak kak varaški komorni zbor

kak če bi ga sam peklenšček naraučo. Niti blajžena bogojinska cerkev, gé smo snemali, je nej na žalost nika valala, ka bi kaj čednoga vküp spravili. Na volau smo meli samo ške edno snemanje in te smo vala Baugi vse od sebe dali in

düše. Če se v Porabji več nede čüla slovenska pesem, de mrau en tau naše düše tö. Ona tak brodi, ka bi se mogle slovenske inštitucije in organizacije treti na tau, ka bi se mlajši pa mladina navčili vse več slovenski pesmi, vej

Členi gledališke skupine Veseli pajdaši iz Števanovec so zašpili smejšen skeč; (z lejve) Marija Kosar, Aniko Kovač in Berta Dončec

je gratalo,« je pravo zborovodja Tomaž Kuhar in se ekstra zahvalo Dragi Jošari, »sterim sva z oprejtimi in nabrušenimi vüjami in velikim potrpljenom v studioni vred gemala, gé je še kaj trbelo.« Po rečaj Marijane Sukič, stero je predsednica komornoga zbora tö, so »v Porabji lidgé vsigdar radi popejvali. Če so veseli bili, če ji je žalost doletejla, če je delo težko bilau

pa se prejk slovenski pesmi včijo materni gezik tö. »Za materno rejč smo vsi odgovorni, odgovorne so držine, vrtci, šaule, cerkev, slovenske organizacije, društva... Zatok pa ne smejmo s prstom kazati eden na drugoga, liki raj vküpdržati si pomagati... si pomagati z dobro volauv, z lübezni,« je ške pravla Marijana Sukič.

Silva Eöry
Kejpi: Karči Holec

»Vaša naloga je, da ohranite svoj jezik in svojo kulturo«

»Osmi februar, slovenski kulturni praznik, je praznik slovenske besede. Praznik našega, slovenskega jezika, ki je osebna izkaznica vseh

te visoke pesmi slovenske poezije, v slovenskem in madžarskem jeziku. Zakaj v obeh jezikih, so se spraševali nekateri... Zato, ker

Pevski zbor DOŠ Števanovci

Slovencev, kjerkoli živijo, tudi Slovencev v Porabju; jezika, v katerem je v 19. stoletju zapisal svoje najpomembnejše pesniške umetnine France Prešeren, ki so ga Slovenci proglasili za svojega največjega pesnika. 8. februarja leta 1849 je smrt prekinila njegovo ustvarjanje. In Slovenci so si ta dan izbrali za svoj kulturni praznik, matična država Slovenija pa si je za svojo himno izbrala Prešernovo Zdravljico, ki je himna svobodi, domovini, prijateljstvu, miru, bratstvu med vsemi narodi sveta,« sta za uvod povedala povezovalca proslave slovenskega kulturnega praznika v monostrski gledališki dvorani 12. februarja. Praznovanje za šolarje, učitelje, starše in vabljene goste je organizirala Državna slovenska samouprava. Kot je že tradicija, so v pestrem programu nastopili učenci porabskih narodnostnih šol in gostje s partnerske OŠ Kuzma. Tako slavnostni govornik, državni sekretar Ministrstva za človeške vire, Miklós Soltész, kot drugi govorci so izpostavili zgodovinsko časa, v katerem živimo, in pomen ohranjanja jezika, kulture ter tradicij v sedanji Evropi. Za vse to se moramo boriti odrasli in svojo odločnost ohranjanja jezika prenesti na mlade in najmlajše. »Vaša naloga je, da ohranite svoj jezik in svojo kulturo, s tem naredite močnejšo državo, v kateri živite, in tudi državo vašega matičnega naroda,« je poudaril Soltész.

Rdeča nit kulturnega programa so bili verzi Prešernove Zdravljice,

te visoke pesmi slovenske poezije, v slovenskem in madžarskem jeziku. Zakaj v obeh jezikih, so se spraševali nekateri... Zato, ker

tacija vmes – to je porabska šolska realnost. To porabski učenci delajo pristrčno, na svoj način. Zakaj bi gradili Potemkinove vasi??? Za jezik, živ, govornjen slovenski jezik na šolskih hodnikih in v šolskih zbornicah, za ognjevit recitate slovenske poezije v originalu bo potrebna nova renesansa... Zakaj se o tem niste bolj temeljito spraševali pred desetletji??? Danes so čudni časi in lastnemu jeziku lahko daste, dragi Porabski Slovenci, vrednost samo vi, če za vas le-ta postane vrednota, svetinja, vaša duša...

K večnemu pesniku Prešernu pa se moramo vedno znova vračati, saj so njegove pesmi dokaz, da nas Slovencev ni potrebno biti sram našega jezika. Ima besedno

Folklorna skupina DOŠ Gornji Senik

Porabje živi v dveh jezikih in dveh kulturah, zato, ker sta naši osrednji šoli dvojezični, in zato, ker sem kot avtorica veznega besedila izjemnost Prešernovih verzov želela približati prav vsem v dvorani. Slovenci smo lahko ponosen narod, lahko smo enotni, srečni in spravljani, če se naučimo živeti s preteklostjo, v sedanosti in za prihodnost. Tudi Porabski Slovenci. Prihodnost skupnosti pa je mogoča samo z ohranjanjem jezika in kulture. Na prvem mestu jezika, in za to bo potrebno hitro strniti vrste; šolske, kulturniške, predvsem pa vodstvene... »Otrok, kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo! / Da oblast in z njo čast, / ko pred, spet naša bosta last!« Prešernovi verzi, ki jih polagam na srca prav vsem Porabcem... Če je oblast, vsaj del, brez časti, skupnost trpi in hira... Zamisliti se bo potrebno, globoko zamisliti...

Petje, ples, igranje in kakšna reci-

bogastvo velikih jezikov in dušo največjih... In če to odražamo odrasli, se bodo po nas zgledovali otroci, naši ali tisti, ki so nam v vrtcih in šolah zaupani.

Zato se potrudimo, da dan slovenske besede ne bo le en dan v letu.

VALERIJA PERGER

Proslava ob kulturnem prazniku občine Gornji Petrovci

Občina Gornji Petrovci je Prešernov dan svetila v vesi Starnjevci 7. februarja, na proslavo je bil pozvani Mešani pevski

Kozar iz Martinja, steri je za zbor napiso več priredb porabskih pesmi.

Zbor je spojevo tri pesmi: Po-

zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Senika tō.

Lejpa kulturna dvorana se je napunila z lidami iz ceje občine. Po himni je župan Franc Šlihthuber pozdravo navzoče in nastopajoče. Po njegovom pozdravi je zapeu MePZ Avgust Pavel, o sterom je mladi povezovalc pravo, ka je najstarejša kulturna skupina v Porabji, za dve leti de svetila kar 80. obletnico delovanja. Spejva vsepovsedi, gde živijo Slovenci. Spejvajo slovenske skladbe, priredbe porabskih ljudskih pesmi, dapa cerkvene pesmi, predvsem božične tō. V življenji zbora je bila zelo pomembna oseba zborovodkinja Marija Trifus, stera je zbor vodila 25 lejt. Od leta 2011 ga vodi Ciril

zimi pa rožce ne cveto, Jaz pa pojdem na Gorenjsko in Lipa. Svoje misli o slovenski kulturi je povedal Ciril Kozar, steri je zelo aktiven, je predsednik KUD-a Srebrni breg v Martinji in kot tak sodeluje pri oblikovanju kulturnega in družabnega življenja v svoji vasi, v občini in tudi v Porabji.

Program se je nadaljeval z nastopom šaularov iz Gornji Petrovec, steri so zašpilali igro Dva detektiva, končali smo ga pevci z Gorenjoga Senika s pesmimi Tam sem jaz doma, Domo v slovenski kraj in Pevec.

Po zaključni besedi je župan Šlihthuber vsakšomi pevci in pevki v roko segno. Hvala za tau gesto in pozvanje.

Vera Gašpar

SAMO NADALJEVALNI TEČAJ SLOVENŠČINE

Na začetku leta je Zveza Slovencev na Madžarskem spet razpisala tečaj slovenščine. Glede na število in predznanje jezika smo bili pripravljeni, da bi tečaj izvajali v dveh skupinah, za začetnike in za nadaljevalce. Iz Porabja se je prijavilo vse skupaj 11 oseb, 4 v skupino začetnikov in 7 za nadaljevalni tečaj. Na začetku februarja se je začel le nadaljevalni, ker je bilo za začetno skupino premalo prijav. Tečaj poteka ob četrkih popoldne, enkrat tedensko, v Slovenskem domu. Tečaj izvaja Nikoletta Vajda-Nagy.

Gyöngyi Bajzek

OD SLOVENIJE...

Borut Pahor na varnostni konferenci v Münchnu

Predsednik države Borut Pahor je na 52. varnostni konferenci v Münchnu sodeloval v panelni razpravi z naslovom »Naproti tesnejšemu evroatlantskemu povezovanju«, ki jo je moderiral avstrijski zunanji minister Sebastian Kurz. Borut Pahor se je ob robu konference v Münchnu srečal z ruskim premierjem Dmitrijem Medvedjevom in ga med drugim vprašal, ali se mu izjava o hladni vojni zdi upravičena. »Dejal sem mu, da se mi zdi uporaba te fraze zelo neposrečena. To je kot kitajski pregovor: riž lahko vržeš po tleh in ga pobereš, besede, ki jih vržeš v prostor, ne moreš več vzeti nazaj,« je po srečanju povedal Pahor.

Spor na vrhu Rdečega križa

Težave v vodstvu Rdečega križa so zasenčile praznovanje 150-letnice te humanitarne organizacije in požrtvovalnost prostovoljcev, brez katerih bi Slovenija begunsko krizo težko obvladovala. V lase sta si skočili vplivni ženski številnih funkcij - zdajšnja predsednica Nataša Pirc Musar in generalna sekretarka Renata Brunskole. Pirc Musarjeva je ožjemu vodstvu Rdečega križa predlagala razrešitev Brunskoletove z argumentom, da njena nedejavnost ogroža pravočasno izvajanje finančnega načrta. Na drugi strani očitki predsednici. Prva: Pirc Musarjeva je Rdečemu križu izstavila račun za pravno svetovanje - 778 evrov. Pozneje je denar vrnila. Druga: na Rdeči križ naj bi prišel svetovat kar njen mož. In tretja: preoblikovanje letovišča Debeli rtič v gospodarsko družbo.

Slovenija v Natovi operaciji v Egejskem morju

Slovenija se bo dejavno vključila v operacijo Nata za preprečevanje nezakonitih migracij čez Egejsko morje, je povedala ministrica Andreja Katič. Slovenija je z ladjo Triglav že sodelovala v italijanski operaciji Mare Nostrum, zdaj pa z njo sodeluje še v evropski operaciji Sophia, je spomnila obrambna ministrica.

Že davnik smo se nej telko smejale

Porabski slovenski penzionisti smo z veseljem pa za poštenjé vzeli pozvanje od Anite Kovač, sodelavke pri Državnoj slovenskoj samoupravi, stera nas je prosila, kak pred dvöma letoma za Gorejnji Senik, aj mi tü vcuj pomagamo, sodelujemo pri Porabskom borovom gostüvanji 2016 na Verici. Ženske, stere ple-

šemo v folklori penzionistk ZSM, smo pod vodstvom Marijane Kovač tak skončale, ka mo najbolje na asek leko s plesanjom, popejvanjom pa djukanjom. Vej pa veseldja pa karažnost mujs

mora biti, k tomi tü zavolé lidí trbej, pa nej samo mlade. Mladoga župana Verice-Ritkarovec Andraža Dončeca smo vöopitali, stere maškare bi nöjcali od nas, ka nejmajo, pa stere si brodimo mi sami. Zvekšoga smo tašne lidí prosili v Monoštri, steri so z veričkoga-ritkarovskoga ali števanovskoga-andovskoga tala doma. Zdaj so nam naše aktivne slovenčarske penzionistke nej mogle spuniti volo, ka so names-to prejšnje nedele zdaj opravile svoje držinske doužnosti. Etak

se je zvöjn deset plesalk, nota naravnalo 11 varaški žensk. Največ dela pri pripravlanji sta mela Fašenek, steri si je z záplati zaplačo lače, si je napravo štük iz papira, štronfo na obraz, bekeč si je mogo okinčati s pántliki iz papira, Lenka je pa en tau gvan-ta mogla vküp ziskati, drügi tau si pa sama zašila, fanke mogla

pečti. Najbola smejšno delo med nami je emo bohóc (pajac), steri bi rad podsé spravo tisti téntji baur, ka so ga med potjauv podrli. Samo, ka sta dva vraga, steriva sta dvakart vekšiva pa

krejšiva bila, tü tau stela. En čas so se trgali, bili, na konci je li sr-mak bohoc mogo v bejg vdariti. Mladoženec je svojo snejo vsakšoma na maudra nota kazo, unijska pa katoličanska apatice so nej zandolele križe metati, küjarca je s prkovači skur bola na glas rogatala kak muzikant Branko z bobenom, doktorca pa asistenka sta s svojo domanjo infuzijo vse viruse dola bujla, frizerka je pa bola zapravila kak napravila frizure. Ženske smo se s sakalavsko mlado folkorov pa

Pust na Gornjem Seniku

9. februarja, na pustni torek popoldne, smo imeli pustno prireditev na naši šoli v organizaciji dijaške samouprave Porabje. Pravijo, da je pust čas veselja in norčij, tako je bilo tudi pri nas. Dopoldne smo imeli narobe dan, ko so učenci bili učitelji. Bilo jim je zelo všeč, ko smo učitelji sedeli v šolskih klopeh, so nas lahko poučevali in ugotavljali, ali

znamo brati, pisati narek in reševati težke naloge iz matematike.

Popoldne so se učenci našemili, skrili so se pod različne maske. Nekateri so se več dni pripravljali in izdelovali svoje kostume. Program se je začel s pustno povorko. V spremstvu harmonikarja so se odpravili proti kulturnemu domu. Ob robu ceste so vaščani gledali našemljene otroke. Dvorana v kulturnem domu se je napolnila. Najprej smo si lahko ogledali maske nižjih in višjih razredov. Žirija je imela težko delo, saj so se učenci našemili v zabavne, izvirne maske. Pri nižjih raz-

redih je dobil prvo nagrado robot, pri višjih razredih pa cesar. Čeprav vsi niso mogli postati prvi, je vsak učenec dobil čokolado. Prireditev se je nadaljevala s slovensko glasbo, za dobro voljo je poskrbel Dejan iz Prekmurja. To je organizirala Slovenska narodnostna samouprava. V vasi je že tradicionalno, da takrat prireajo veselico, letos

je bilo malo drugače. Veselica se je začela že ob štirih v kulturnem domu. Na začetku sta nas obiskala Fašenek in Lenka, ki sta ta dan hodila po celem Porabju. Igrali so na harmoniko, plesali z vaščani »za kusto repo in dugi len« in so se veselili. Goste so vabili z glasbo in s krofi. Vaščani in njihovi otroci so se našemili, skrili so se pod različne maske. Na plesišču so se vrteli mladi in starejši, da bi pregnali zimo iz dežele.

Mislimo, da so se vsi počutili zelo dobro, ampak veselica se je morala ob polnoči končati, ker se je začel post.

Beata Bajzek

slovenčarskimi plesalkami vred večkrat na ples podale, popejvale, aj karažno bau med sprvajanjom bora. Domanje ženske so se skaus brigale, aj ne ostanemo nej žedne nej lačne, Anita Kovač, glavna organizatorka, je med veliko brigov eške na nas tü mej-la čas pogledniti. Lüstva je bilau kak mravlé. Vala baugi, ka je tau lejpo ves na krajma rosaga telko lüstva gora ziskalo pa tau indašnja porabsko šego poglednilo. Škoda, ka tak brž odišo te lejpi

den, penzionistke smo se mele lepau pa veselo, že davnik smo se nej telko smejale pa tak žmano. Porabsko borovo gostüvanje 2016 Verica nam ostane v lejpom spomini. Baug plati, ka smo leko sodelovale. Iz srca gratulejramo vsejm organizatorom, ka so tau etak dobro pa lepau vküp nape-lali pa vöspelali.

**Klara Fodor
predsednica
kejpa: Iluška Časar pa
Franci Bana**

Pomembna sta slovenski jezik in kultura

Na srečanju slovenske parlamentarne zagovornice Erike Köleš Kiss s svojimi volivci, katere je informirala o lanskoletnem delu, je med drugim bilo govora tudi o pomenu jezika in kulture.

Udeleženci foruma v kulturnem domu v Slovenski vesi so se strinjali, da je za ohranitev slovenske skupnosti pomembna naloga prenos porabsko-slovenske kulture in slovenskega jezika na mlajše rodove.

Erika Köleš Kiss je izpostavila, da je v interesu prepoznavnosti pokrajine dala pobudo, naj se pokrajina PORABJE označuje posebej, da bi obiskovalci vedeli, kam so prišli, da to ni Órség, kot velikokrat mislijo. Govorila je tudi o tem, da ima ena najmanjših narodnih skupnosti lastne medije.

Na sproščenem pogovoru po uradnem delu smo slišali tudi o tem, da bodo v bližnji prihodnosti preučili, ali obstajajo pogoji za uvedbo dvojezičnega izobraževanja na nekaterih smereh na srednji strokovni šoli v mestecu ob Rabi.

Horváth R. László

Hvala za pomoč

V imenu Državne slovenske samouprave in soorganizatorjev se Vam/vaši organizaciji zahvaljujem za sodelovanje pri pripravah in izvedbi programa »Porabsko borovo gostovanje - Verica-Ritkarovci - 2016«. Zahvaljujemo se za vso nadaljnjo podporo in pomoč.

Az Országos Szlovén Önkormányzat és szervezőtársai nevében ti-szelettel megköszönöm Önnek/az Ön által képviselt szervezetnek, hogy a „Rábavidéki Szlovének Rönkhúzása-Kétvölgy 2016” program előkészítésében, illetve kivitelezésében részt vett/vettek. Köszönetet mondunk továbbá minden ezen felüli támogatásért és segítségért.

Martin Ropoš, predsednik/elnök

Letos se je odvijalo porabsko borovo gostovanje na Verici-Ritkarovcih. Zahvaljujemo se glavnemu organizatorju, Državni slovenski samoupravi, in vsem organizacijam, društvom in posameznikom za njihovo podporo, delo in sodelovanje na sami prireditvi, s katerimi so prispevali k uspehu te tradicionalne prireditve. Hvala lepa v imenu veriških organizatorjev:

Slovenske narodnostne samouprave,

Lokalne samouprave in Društva za ves Verica-Ritkarovci.

A rábavidéki szlovének rönkhúzása 2016-ban Kétvölgyön került megrendezésre. Ezért szeretnénk köszönetünket kifejezni a főszervezőnek, az Országos Szlovén Önkormányzatnak és az összes szervezetnek, egyesületnek és egyéneknek, akik adományokkal, munkájukkal és/vagy szereplésükkel hozzájárultak a tradicionális rönkhúzás sikeres megrendezéséhez. Hálas köszönettel a kétvölgyi szervezők:

Szlovén Nemzetiségi Önkormányzat,

Községi Önkormányzat Kétvölgy, Kétvölgy Településért Egyesület

Pismo iz Sobote

Dober delavec

Tou se je pri nas v Soboti zgodilo, bar tak pravijo, ka je tou istina gé. Pojep je nigdar nej velko volo emo se včiti. Kuman, kuman je nikšno menšo šoulo zgotouvo, po tejm pa je tak zmantrani biu, ka je tri lejta gabele kumas držo. Domanji so ga gledali pa se nevoulivali, depa pojep, zdaj že moški, ji je miriu: »Eške samo malo, eške samo malo pa mo služo, kak eške niške nej.«

Tak so ga poslušali eške tri lejta, pa njemi vörvali. Ednoga dneva pa oči vse vküper više pride. Zapovej njemi, aj de delat ali pa aj se znosi od dauma.

»Oča, vej pa ge bi si že davnik službo najšo, depa kriza je gé. Nin nikšne službe nega. Vej pa tou vsikši vej, kak je gnes gé,« se je na drugi kraj obrno pa tadale drejmo.

Oča pa si nej dau valati. Odišo je do enoga svojga pajdaša, bole prejgen je biu, tam se je zgučo. Se je zgučo, ka sin tak včasim leko delati začne. Tak je mladi moški že na drugi den sejdo pri tom malo bole prejgnjom. Doj njemi je davo, ka vse de mogo delati pa kak de tou delo.

»Tvoje delo je žmetno, zmejs pa menje žmetno. Zaprav, če volou maš delati, ti gvüšno ne spadne žmetno. Vsikši den začnemo v sedmoj, zgotouvi se v tretjoj popoudnevi. Zmejs mamu petnajst minutov za güžino, kaditi pa nej sloboudno. Moram ti eške tou prajti, ka vse tou delam zavolo tvoja ate pa najnoga pajdaštva. Tak, zdaj boš šou ta doj pa na pravo, ka delavski gvant dobiš, po tejm pa na delo! Flajсно se k deli kcuј vzemi, ka kak vejš, dobroga delavca je gnesden trno žmetno najti.«

Tak je prejgen povedo, un pa je za pet minutov že biu v delavskom gvanti. Minoula je ena vöra, drüga vöra pa tretja tö. Enoga ipa si té malo bole prejgen na pajdašovoga sina zbrodi. Na tisto mesto dé, na sterom bi un mogo delati. Nega ga. Iške ga kaulakvrat, spitava lidi, če ga je steri vido, eden nika ne vej. Eške bi ga isko, depa un tö svoje delo ma. Tak odide eške peta, šesta pa ousma vöra. Za tisti den so zgotouvili z delom. Tisti malo bole prejgen si na njega zbrodi, že bi skur po telefouni zazavo, če se njemi je nej kaj zgodilo, gda ga vö nad okno vidi, kak že vözravnani domou šké titi. Kak najbole brž je pri njemi gé. Gleda ga, ga gleda, če je z njim vse vredi gé. Po tejm pa ga dun pita:

»Čüj, vsepovsedi sam te isko, nin sam te nej najšo, kak je tou delo. Pravo sam ti, ka samo zavolo tvoja ate sam te gor vzeu.« Mladi ga samo pogledne, kak bi sploy nej njemi gučo. Depa dun se malo skašla pa njemi začne tumačiti:

»Ste prajli, ka dobroga delavca iškete?«

»Tou je istina.«

»Pa ste eške prajli, kak je gnesden trno žmetno dobroga delavca najti?«

»Tou je tö istina.«

»Vej pa zatoga volo ste me nej najšli, ka ste tou prajli, kak je dobroga delavca trno žmetno najti,« mladi povej pa vö nad dveri domou dé.

Če je eške drugi den emo službo, je niške nej povedo. Pa tou tö nej, če je tou rejsan istina gé ali pa nej. Kak povejdano, guči se, ka je istina gé.

Miki

... DO MADŽARSKE

Odstopil predsednik Državne romske samouprave

Prejšnji teden je odstopil sedanji predsednik Državne romske samouprave István Hegedüs, ki je najvišji organ romske manjšine na Madžarskem vodil od oktobra 2014. V izjavi za tisk je omenil, da je od svojega predhodnika Floriána Farkasa, ki je sedaj poslanec vladne stranke v parlamentu in svetovalec za romska vprašanja premiera Viktorja Orbána, podedoval »težko in mučno dediščino, svojih jasnih in eno-mnih prizadevanj ni mogel uveljaviti, ker so mu to preprečile politične ambicije in sebični gospodarski interesi drugih«. Po mnenju Hegedüsa je postala državna romska samouprava žarišče političnih bojov, za kar krivi prejšnjega predsednika Farkasa. Med dvema romskima voditeljema je prišlo do nasprotja lani maja, ko je davčna inšpekcija začela kontrolo in odredila preiskavo v zvezi s projektom »Most v svet dela«. Državna romska samouprava ima 47 poslancev, boji za oblast bodo po odstopu Hegedüsa še intenzivnejši, kajti poslanci so - na podlagi interesov - razdeljeni v tri skupine, nobena pa nima potrebne večine.

Med strankami še zmeraj najbolj priljubljen FIDESZ

Po najnovejših podatkih javnomnjskih raziskav bi volilo vladno stranko FIDESZ, če bi zdaj bile volitve, 27 odstotkov volivcev, na drugem mestu je desničarska stranka Jobbik, ki jo podpira 14 odstotkov vseh volivcev. Z desetimi odstotki podpore so na tretjem mestu socialisti, ob njih bi dosegla parlamentarni prag le še ena opozicijska stranka, in sicer Demokratična koalicija, ki jo vodi bivši premier Gyurcsány. Politična aktivnost volivcev je zelo nizka, le 39 odstotkov volivcev bi se udeležilo volitev.

Kaki dve tretjini volivcev preferirata določeno stranko, to je 5 milijonov 300 tisoč ljudi. Največ pristašev ima stranka FIDESZ, ki jo podpira 2 milijona 200 tisoč ljudi, stranka Jobbik ima za sabo 1 milijon 100 tisoč volivcev, najmočnejšo levo opozicijsko stranko podpira kakih 800 tisoč državljanov.

Črejlve prvin probati moraš

Laci Škapper, po domanjom Šiničin, v Varaši žive že od osemdeseti lejt naprej. Tak po obrazi je mena spoznani biu, samo tau sem spoj nej znau, ka je Senčar, zavolo tauga sem dotejga mau ranč nej odo tam. Tau, ka zna slovenski pa tau, ka bi gučo za novine, sem zvedo od Marijane Kovač pa se leko njej zahvalim. Njau sem proso, aj mi pomaga taše lidi najdti v Varaši, s šterimi sem se eške nej pogučavo. Nej mi je trbelo dugo čakati, za par dni me je pozvala pa včasini mi je dva človeka najšla, eden med tejma dvōma je Šiničin Laci biu.

- *Laci Šiničin, gde ste vi doma bili na Gorenjom Seniki?*

»Ge sem na Janezovom brgej doma biu, pa te krošeu se je tak zvau, ka Šiničin krošeu. Tau je tam, kak da tam pri laktanji gor prideš na brejg, pa te tam se na pravo obrneš, kak je tisti lesen križ. Te krošeu se od tistec začne. Na lejvoj strani, kak je prva kuča na vreki najviše, tam sem se ge naraudo, tam sem biu ge doma.«

- *Že vejm, gde je tau. Dja sem tam odo pa sem delo intervju z vašo materdjo. Zima je bila, velki snejg pa led je biu, vezno sem z avtonom, pa te so eške oni mena pepeu prinesli pod kole.*

»Tau je baja, ka je tam že zdaj vse prazno gratalo, zato ka so tam tisti starci vse tapomrli, mi, ka smo pa tam gorrasli na Šiničinom krošlini, smo vse odišli. Zdaj so že samo tisti tam, šteri so tiste kuče dojküpli, štere so se eške nej vküpporüšile. Tau je fejest žalostno gé, zdaj gda tak tavō deš pa vidiš, ka vse je nutzaraslo. Prvin, gda smo s kravami orali, pa če niške nej poganjo, te si malo tak na krivi prejk mejé prišo s plügom, te sausedkinja včasini prišla pa se je z mojo materdjev korila, ka je pojep pa tazorau tak malo. Zdaj če bi tej starci nazajprišli, že bi se ranč nej vōponili, kak so meje bile, pa tau je žalostno

gé. Če bi tej nej bili, šteri so te kuče dojküpili, te bi tam že vse nanikoj prišlo, divjačina cejlak do ramov ojdi, tam pavati več ne more.«

- *Dobro je bilau tam gorrasiti?*

»Dobro je bilau, zato ka dosta

Laci s svojim radionom, steroga rad poslüša

nas je bilau mlajšov, istina, ka vzimi, gda je velki snejg biu ali če blata bila, si težko do pošti je prišo. Dapa itak vse dobro bilau pa veselo. Od tistec smo delat odli, istina, tistoga ipa je dela trno nej bilau, ge sem tam na Seniki v bauti tō delo. Ovak sem v Varaši v bautaj delo, pa vsigdar rano mi trbelo na bus leteti, gda si domau prišo, te si pa eške doma tō mogo delati.«

- *Vi ste se za bautoša vōnavčili?*

»Ge sem se za bautoša včijo v Tokaji.«

- *Tau ste pravli, ka je dosta mlajšov bilau tam na Janezovom brejgi, vi kelko bratov pa sester ste meli?*

»Mi smo trgé bili, dvej sestre mam, obadvej na Seniki žive-ta, ge sem kraj üšo od daumi. Gda sem se oženo, sprvoga smo mi tō tam živeli. Lagvo je bilau tam, gda je dež üšo pa mlajši so betežni bili, te si je v rokej mogo od tistec doj k paderi nesti, zato ka si z avtonom nej mogo se pelati, ka poti so nej taše bile.«

- *Kelko lejt ste doma pri materi bili?*

»Ge sem se 1976. leta oženo pa sprvoga smo se tam držali, kak je žena bila doma, v Davi-

cini dolej. Od tistec smo te nazaj tavō šli domau, samo tam je že težko bilau živeti, gda so mali mlajši prišli. Obadva sva tū v Varaši delala, mlajša sva pa nej mogla v vrtec dati, zato ka ga na Seniki nej bilau, samo slejdnjo leto prva

kak bi sin v šaulo üšo. Vsakši se smedje, koma pravim, pa tau je istina, ka pri nas se je drugo dejte, hči zato narodila, ka smo nej znali, kama djasti prvo dejte, sina. Tau je smejšno, samo pa istina, dejte smo nikan nej mogli dati, žena bi pa mogla delat titi. Zato pa te eške enga rodila. Potistim, ka se je hčerka naraudila, te smo se v Varaši prišli, osemdesetprvoga leta.«

- *Sé, gde se zdaj držite?*

»Nej, leto dni smo v socialnom stanovanji (szükséglakás) bili, pa samo po tistim smo küpli tau stanovanje. Zato smo mi nej dobili stanovanja v arando od občine, ka smo meli eden štirnajset lejt star Wartburg, pa zavolo tauga je nam že nej odlo. Zato smo te tau stanovanje osemdesetdrugoga leta küpli, pa te od tistoga mau smo tū.«

- *Meli ste telko penez, ka ste leko stanovanje küpli?*

»Nej naletja, dapa zato je šlau, vse peneze, ka smo vzeli na pausedbo, smo leko nazaj plačali. Ge sem delo pa žena je tō v židano fabriko ojdla delat v tri partije. Dostakrat je tak bilau, ka sta mlajša sama doma bila, gda sta mala bila. Zazran-

ka sem domau telefonero, sin je v prvi klas odo, mala pa eške v vrtec, pa tak sem je te zbüdo, aj ne zaspita. Tak sta se te nase djala pa djela, potistim pa šla sama v šaulo pa v vrtec. Dostakrat je tak bilau, dapa če mogauča bilau, te sva se zato tak menjavala, aj nekak zazranka, gda mlajša v šaulo deta, doma baude.«

- *Gde ste vi delali, gda ste v Varaši prišli?*

»Ge sem pri komunalnom podjetji (költseggvetési üzem) delo dvatrestni lejt, pa te sem tak od tistec v penzijo odišo.«

- *Dobro je bilau tam delati?*

»Baukše je bilau, kak če bi v bauti delo.«

- *Zaka, vej pa za bautoša biti je tistoga ipa tašo gospočko delo bilau, nej?*

»Za bautoša biti je gospočko delo bilau, samo doma v svojoj vesi nej, zato ka tam je vsakši dober, samo domanji človek nej. Ge sem od tistec rutjivo za sodaka, dapa več sem nej üšo nazaj delat. Če je dež üšo, te je lüstvo čas melo krü pečti, te njim ga nej trbelo iz baute. Gda je lejpi cajt biu, te je pa vsakši krü proso. Krü si sir eden keden naprej mogo štōlati (naročiti), tak ka tau mena te že vse više prišlo, ka gnauk je puno krüja ostalo, drugo paut pa nej bilau telko, kelko bi ga trbelo.«

- *Ka ste za dela meli pri költseggvetési (komunali)?*

»Tam sem vse biu, samo ranč goraobešeni nej. Vej pa referent za gazdüvanje (gazdasági ügyintéző) sem biu, k taumi deli se je vse vcujdržalo od a do ž. Če je stoj na dopust üšo, ge sem vsakšoga leko menjavo, dapa gda sem ge üšo na dopust, te je moje delo name počakalo.«

- *Tak vejm, ka vi fejest radi spejvate, pa nejste samo doma spejvali, liki v zbori tō.*

»Ge sem v zbori edenajset lejt naprej, te so eške Vas Jóska bači školnik bili. Čabai Bandi bači so v zbori ranč tak spejvali kak

vsu mi drugu, pa samo potejm so Čabai prejk vzeli nas kak zborovodja. Na, te sem se oženo, šestdesetšestoga leta je eške žena tō z menov odla spejvat, potistim so se mlajši rodili, pa te se tak mogo tam njati.«

- *Nej vam je falilo spejvanje?*

»Fejst mi je falilo, pa eške zdaj mi fali, tak si čüjo, ka zdaj tō Radio Monošter poslüšam, prvin pa, gda je toga eške nej bilau, te sem pa slaskoga poslüšo. Gda taše stare pesmi poslüšam, ka smo je eške mi spejvali doma, tašoga reda vse skonznate oči dobim.«

- *Gda ste sami doma, te spejvate, spoj pa te, gda radio poslüšate?*

»Gda v radioni kaj tašo spejvajo, ka poznam, te z njimi vred spejvam, tak kak prvin, gda smo podje vküper spejvali. Prvin je telko penezov nej bilau, ka bi dugo v krčmeji bili, tak pa te gda smo domau šli, na Melekinom vreji, na Šiničinom krošli ali na Grbenščeki smo spejvali ledjeni tak, ka vse je trepetalo.«

- *Deklam ste tō kaj spejvali?*

»Pa vejš, ka smo spejvali, zato ka prvin je nej tak bilau kak zdaj. Te smo k dekli pau leta odli, pa samo potistim smo ji leko rokau primlili, nej kak zdaj, ka dekle odijo k pojbjom spat. Že smo te fejest radi bili, če smo si z deklov eden drugomi mali prst leko prijali, pau leta smo samo eden drugoga tak koštavali, nika si eške nej mogo vgrizniti.«

- *Gda so stariške pojba v ram pistili?*

»Te, gda so že v cerkvi vōoznani, ka ta se zdavala. Samo potistim, dočas, ka tau nej bilau, si nika nej mogo.«

- *Če ste samo potistim leko vgriznili, ka ste se že oženili, te se je leko zgodilo, ka je bridko bilau tisto, ka ste vgriznili.*

»Pa vejš, kak je! Črejlve, prvin kak je küpiš, prvin je probati moraš. Drugo pa tau, ka leko tak vkradneš, je vsigdar baukše, kak tisto, ka tak dobiš.«

Karči Holec

POŠTIJA SREJDI VARAŠA

Srejdi maloga varaša v dva kraja pošcija dé. Skrak te pošcije nej samo eden človek živé. Pa skrak nje je nej samo ena bauta, tam so rami, gračanki, so lidgé. Više maloga varaša nej nabole velki brejg leži, na njem so travniki, drejve pa divdje stvari. Od vsega toga ta parpovejst guči.

Nevoule s pošcija

V malom varaši pa v cejli krajini kaulak njega je nebesko mrzla zima bila. Pa se je tou na njinoj pošcija brž leko vidlo. Asphalt je na dosta mestaj gor počo pa zmejs so lüjknje tō gratale. Avtoni so nebesko mogli skrb meti, na več mestaj so se lüknjam mekniti mogli. Nej čüdo, ka so se lidgé nevoudivali.

»Tou je nikši red nej, kakšno pošcija mamó,« se je čülo na enom kraji varaša.

»Sto vej, kak dugo de znouva trbelo, ka se té asphalt vred vzeme,« se je čülo nin na srejdi maloga varaša.

»Tou je nikšno delo nej! Indasvejta so boukše pošcije delali,« se je čülo na drugom kraji varaša.

Mlajši so si vcejlak ovak brodili.

»Samo aj pošcija takšo ta do geseni njajo,« je na glas brodo Peter.

»Samo aj pošcija takšo ta do geseni njajo. Koulak lükenj de trno veselo,« si je na glas brodila Renata.

»Samo aj pošcija takšo ta do geseni njajo. Koulak lükenj de trno veselo po tejm, gda v leti ploja taodide,« gleda grde lüknje Pavel.

»Tak mo na velki skakali po vodej v lüjknjaj,« si brodijo vsi vküper.

Tak so si starejši od nevoule na pošcija svoje brodili, mlajši pa vcejlak po svoje. Vsikši den je nevola od starejših vse vekša bila, veselo vüpanje pa pri mlajših vse vekše. Že je sprtlejt prišla, gda se delavci z mašinami na pošcija najdejo.

»Na, dun so si zbrodili,« se je čülo na enom kraji, na srejdi pa eške na drugom kraji maloga varaša.

»Tej starejši na nas spoj ne brodijo,« je skur kričala mlada nevoula.

Mašinge so začnoli rogatati, gor so se rezali robovge koulak lükenj, sipavo se je vrouči asphalt, doj so ga valekali od enoga kraja pošcije prauti drugomi.

»Tej tak pomalek delajo, ka do druge zime gvüšno ne zgotovijo,« se je starejše čülo skur po cejlom varaši.

»Tej tak brž delajo, ka do leta vsikšo lüknjo vred vzemejo,« so mlajši ojdili po pošcija gor pa doj pa vüpali, ka se tak nagnouk vsi mašini pokvarijo.

Depa za eden tjeden je pošcija zakrpana bila. Avtonom je več nej trbelo lüknje krauziti. Starejši so brž tapozabili na nevolu.

»Ka mo pa vleti delali?«

»Brezi lükenj tou spoj nikšno leto nede!«

»Potok pa nam eške vsigdar ostane,« gor skouči mala Ines.

Tak zdaj mlajši v malom varaši čakajo, kakšno leto naprej pride. Če de tak vrajže vrouče, kak je vrajža mrzla zima bila, tou nikak nede dobro.

»Če de tak, se nam potok vöposiši,« je cejli v straji Peter.

»Na, vidite! Pa pravijo, kak so mlada lejta lejpa. Mi pa takšne velke nevoule mamó,« se Pavel nut v sebe pogrozne.

Miki Roš

PUST, VESELI PUST

9. februarja, na pustni torek, so se otroci v vrtcu v Števanovcih pripravljali na pust.

kreativne in zanimive. Začela se je pustna maškarada. Predstavili so se: lepe deklice,

zdravnica, miš, balerina, čarovnice, robot, lopovi, vrag, dojenček itd.

V nadaljevanju programa so učenci tekmovali v štirih skupinah. Dobili so zabavne in spretnostne naloge: kot natakariji so nosili kozarce, čokolado so jedli z nožem in vilicami, brez pomoči rok so pojedli kekse itd.

Z veseljem so reševali naloge tako večji kot mali. Na koncu so plesali, jedli krofe in pecivo.

**Agica Holec
ravnateljica**

Že pred dvema tednoma so se začeli učiti pustne pesmi. Doma so si s starši pripravljali maske. Ta dan so jih vsi z veseljem prinesli in po malici so se oblekli. Imeli smo: miško, princesko, policaja, Zorroja, zdravnico, kravo, muco, čebelico. Tudi vzgojiteljica Nataša je prišla ta dan k nam v vrtec našemljena kot zajklja.

Na dvojezični šoli so se popoldne pripravljali učenci na pustovanje. Dopoldne sta prišla na šolo tradicionalna porabska pustna lika Fašenek in Lenka v spremstvu muzikantov, tako smo na dvorišču skupaj plesali.

Po kosilu so učenci oblekli različne maske. Maske so bile

Hvala za pozvanje

Gledališka skupina Nindrik-indrik pri Slovenski zvezi je že skur leto dni nej mejla pozvanje. Zatau je vzela z dobre vaule pozvanje Srejdne poklicne in tehniške šaule iz Murske Sobote, gde so v XXII. kulturnom kedni med drugim svetili slovenski kulturni svetek. Tau je za nas igralce velka čast, ka smo igro Agencija za lidij avtorja pa režiserja Mikija Roša leko naprej dali dijakom pa školnikom šaule na ednon najvejšom svetki v Sloveniji. Pa tau v domanjoj porabskoj materoj rejči, stero so tak vzeli gledalci, kak bi nas vsakši den čüli. Samo naš »lublanski« šef, on je gučo lublansko slovensko rejč, stera nam v igri daleč ne šmejka tak. Radi smo bili, ka smo meli tak dobro publiko. Tak čütimo, ka smo si po tak dugi pauzi tau že zaslöjžili. Gos-titelom se zahvalimo, ka so nas lepau gora prijali, Slovenskoj zvezi pa za paut.

Kejp: Milan Petrijan

WWW.SLOVENC.I.HU

porabje.hu

